

DÜZENLENMEMİŞ ALANDA KARŞILIKLI TANIMA YÖNETMELİĞİ HAKKINDA BİLGİ NOTU

“Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği” 2/5/2012 tarihli ve 2012/3169 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilerek 23/6/2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Söz konusu yönetmelik, düzenlenmemiş alana dahil olan ürünlerle ilgili uygulamalarda Türkiye’nin mevzuatını Avrupa Birliği ile uyumlaştırmayı hedeflemektedir.

Düzenlenmemiş alanın tanımı:

Düzenlenmemiş alan, AB'nin ortak mevzuatının bulunmadığı, dolayısıyla AB üyesi devletlerin kendi ulusal düzenlemelerini yapabilecekleri alanı ifade etmektedir. Başka bir ifade ile, AB üyesi ülkeleri, bağlayıcı herhangi bir AB mevzuatının bulunmadığı konularla ilgili kendi ulusal mevzuatlarını düzenleyebilirler.

Düzenlenmemiş alan, hakkında hiçbir AB mevzuatı olmayan bir ürünü ilgilendirebileceği gibi, hakkında AB mevzuatı bulunan bir ürüne dair ortak düzenleme kapsamına alınmamış bir hususu da işaret edebilmektedir.

Ayrıca, başka bir ürün için yürürlükte bulunan herhangi bir uygulama, dolaylı olarak başka bir ürün için de belirli yasal düzenlemeler ortaya koyabilir. Dolayısıyla düzenlenmemiş alan kapsamında olup, herhangi bir yasal düzenlemeye dahil olmayan ürünlerin, yürürlükte bulunan diğer yasal düzenlemelerden ne ölçüde etkilendiği önem kazanmaktadır.

Düzenlenmemiş alanda malların serbest dolaşımı konusunda mevcut uygulama

Topluluk Kurucu Anlaşmasının 34 ve 35’inci maddeleri bir üye devlette üretilmiş veya piyasaya arz edilmiş herhangi bir ürünün ilke olarak herhangi bir engelle karşılaşmaksızın diğer üye devlet pazarlarına serbestçe arzını düzenlemekte, 36’ncı madde ise bu serbest dolaşımın ancak kamu sağlığı ve güvenliği gibi meşru gerekçelerle sınırlanabileceğini öngörmektedir.

Düzenlenmemiş alanda Topluluğun herhangi bir ortak düzenlemesi bulunmadığı için üye ülkelerin Kurucu Anlaşmanın 34 – 36’ncı maddelerini nasıl uygulayacaklarına dair boşluğu Avrupa Birliği Adalet Divanının (ABAD) karar ve içtihatları doldurmuştur.

Bu kapsamda ABAD tarafından 1979 yılında "Cassis de Dijon" davasında alınan karar gereği, hiçbir AB üyesi devlet, bir diğer üye devlette yasal olarak üretilmiş ve/veya (AB dışında üçüncü ülkelerden gelmiş olsa bile) usulüne uygun olarak piyasaya arz edilmiş ürünlerin, malların serbest dolaşımı ilkesi uyarınca kendi pazarına girişini engellemeyecektir.

Başka bir ifade ile, üye devletler düzenlenmemiş alanda mevzuat geliştirebilmekte, ancak bu mevzuatın gereklerini, ilgili Anlaşmada belirtilen istisnai durumlar haricinde (kamu sağlığı ve güvenliği gibi meşru gerekçeler), diğer üye devletlerden ithal ettikleri ürünlerden talep edememektedirler.

Ayrıca, 98/34/EC sayılı Direktif çerçevesinde, söz konusu alanda geliştirecekleri mevzuatı Avrupa Komisyonu aracılığıyla birbirlerinin ön görüşüne sunma zorunlulukları da bulunmaktadır.

Düzenlenmemiş alanda Türkiye'nin yükümlülüğü

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliğini tesis eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK)'nın 5-7'inci maddeleri Topluluk Kurucu Anlaşması'nın 34-36'ncı maddelerine tekabül etmektedir. Ayrıca 2/97 sayılı OKK eki listede ABAD'ın "Cassis de Dijon" davası kararı da tarafların dikkate alması gereken kararlar arasında sayılmıştır. Bu nedenle, AB ile Türkiye'nin düzenlenmemiş alanda karşılıklı tanıma yükümlülüğü bulunmaktadır.

Avrupa Komisyonu 2003'de yayımladığı bir genelgeyle düzenlenmemiş alanda Türk ürünlerinin de üye devlet kaynaklı ürünlerle aynı muameleye tabi tutulması gerektiğini belirtmiş; Türkiye'de üretilmiş veya üçüncü ülke menşeli olsa dahi Türkiye'de serbest dolaşıma girmiş ürünlerin Topluluk gümrük kapılarında ilke olarak denetime tabi tutulamayacağını üye devletlere hatırlatmıştır.

Ayrıca Komisyon, üye ülkelerden, düzenlenmemiş alanda yapacakları ulusal teknik düzenlemelere Türk mallarını kapsayacak şekilde karşılıklı tanıma hükmü koymalarını istemiş, Türk ürünü ithal edenlerin bu ürünleri piyasaya arz etmelerinin engellenmesi halinde AB'nin İşleyişi Hakkında Anlaşma'nın ilgili (34, 35 ve 36'ncı) maddelerinin ihlali gerekçesiyle ithalatçı üye devletin ilgili mahkemelerine başvurabileceklerini belirtmiştir.

Dolayısıyla, genelgeye göre, AB üye ülkeleri, Türk ürünlerinin Topluluk pazarlarına arzını yasaklayamaz, kısıtlayamaz. Sözkonusu ürünlerin kamu sağlığı ve güvenliğini düzenleyen kurallara uygun olup olmadığı ise ancak bu ürünler ilke olarak piyasada iken denetlenebilir. Bu kapsamdaki Türk ürünlerinin piyasaya arzı ancak birtakım koşulların varlığı halinde engellenebilmektedir.

Komisyon buna karşılık Türkiye'den de kendi ulusal teknik düzenlemelerine AB'den gelen mallara yönelik "karşılıklı tanıma" hükmü koymasını ve bunu uygulamasını beklemektedir. Nitekim, AB tarafı tam üyelik müzakereleri kapsamında malların serbest dolaşımı faslının açılabilmesi için düzenlenmemiş alan taahhütlerimizin bir önkoşul olduğunu bildirmiştir.

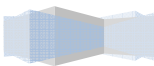
AB, 2009'da yürürlüğe koyduğu 764/2008 sayılı Tüzük ile düzenlenmemiş alanda Topluluk içinde malların serbest dolaşımının sağlanması ve karşılıklı tanıma ilkesinin uygulanması için takip edilecek kuralları belirlemiş ve Türkiye'nin uyumlaştırması gereken 3052/95/EC sayılı Konsey Kararı'nı yürürlükten kaldırarak 764/2008 sayılı Tüzüğün Türk mevzuatı ile uyumlaştırılmasını talep etmiştir.

Bu gelişmeler sonucunda, 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'un 14'üncü maddesine dayanılarak Ekonomi Bakanlığı tarafından hazırlanan "Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği" 2/5/2012 tarihli ve 2012/3169 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilerek 23/6/2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği hakkında

1/1/2013'te yürürlüğe girecek Yönetmelik esas olarak;

- 764/2008/EC sayılı Topluluk Tüzüğü'nü uyumlaştırmayı,
- 2003 tarihli Komisyon Genelgesi'nin temel ilkelerini iç hukukumuza yansıtmayı,
- Düzenlenmemiş alanda hazırlanacak ulusal teknik mevzuatın uyacağı temel ilkeleri ve bu mevzuata konulacak karşılıklı tanıma ilkesinin usul ve esasları ile
- Ulusal ürün irtibat noktası olarak Ekonomi Bakanlığı'nın görevlerini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği ile yapılan önemli değişiklikler

- o Yetkili kuruluşlar alacakları bir önlemin düzenlenmemiş alanda bulunan AB kaynaklı malların serbest dolaşımını kısıtlayacak olması halinde, önlemi almadan önce, Yönetmelikte öngörülen usul ve esasları izleyeceklerdir. Alınacak önlemler Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Avrupa Komisyonu'na bildirilecektir.
- o Yetkili kuruluşlar hazırladıkları düzenlenmemiş alanda bulunan teknik düzenlemelere, gerektiği her durumda Yönetmelik ekinde bir örneği olan karşılıklı tanıma hükmünü koyacaklardır. Teknik düzenleme taslakları Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirilecektir.
- o Yetkili kuruluşlar, yürürlükteki teknik düzenlemeleri (zorunlu standart dahil) yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 16 ay içerisinde (1/5/2014 tarihine kadar) gözden geçirerek Yönetmelik hükümlerine aykırı olanları düzeltecek ve gerekirse yürürlükten kaldıracaklardır.
- o Ekonomi Bakanlığı, "ulusal ürün irtibat noktası" olarak görevlendirilmiş olup, düzenlenmemiş alanda AB üyesi ülkelerin kurumlarının ve firmalarının talep ettiği bilgileri sağlayacaktır. Diğer taraftan, Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre Türkiye'den AB üyesi ülkelere ihracat yapan firmalar, mallarının bu ülkelerin pazarına girişini veya bu ülkelerin pazarında serbest dolaşımını kısıtlayan ulusal mevzuat, önlem ve uygulamalar hakkında girişimde bulunması için Ekonomi Bakanlığı'na başvurabilecek ve bunun yanı sıra, Yönetmeliğin 14'üncü maddesinde belirtilen bilgileri ilgili AB üyesi devletlerin ürün irtibat noktalarından doğrudan veya Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla talep edebileceklerdir.

Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği kapsamında bilgi talebi

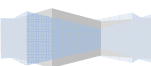
Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği'nin 14'üncü Maddesi, "ulusal ürün irtibat noktası" olarak belirlenen Ekonomi Bakanlığı'na iletilecek düzenlenmemiş alan ile ilgili bilgi edinme talepleri hakkında düzenleme getirmektedir.

Yönetmeliğin 14'üncü maddesine göre, Ekonomi Bakanlığı, iktisadi bir işletme, Avrupa Birliği üyesi bir devletin yetkili kuruluşu veya ilgili diğer bir tarafın yazılı talebi üzerine aşağıdaki bilgileri sağlamakla yükümlüdür:

- a) Belli bir ürün veya ürün grubuna uygulanan ulusal teknik kurallar, bu ürün veya ürün grubunun ulusal mevzuata göre bir ön izne tabi olup olmadığı ve karşılıklı tanıma ilkesinin ve 764/2008/EC sayılı Avrupa Birliği Tüzüğü'nün Türkiye'de uygulanması hakkında bilgi.
- b) Teknik kuralları uygulayan yetkili kuruluşların irtibat bilgileri.
- c) Yetkili kuruluş ile iktisadi işletme arasında bir anlaşmazlığın vuku bulması halinde kullanılacak elverişli çözüm ve itiraz yolları.

Ekonomi Bakanlığı, sözkonusu talepleri kendisine ulaştığı tarihten itibaren onbeş işgünü içinde, herhangi bir ücret talep etmeden, diğer yetkili kuruluşlardan gerekli bilgileri temin ederek, başvuru sahibine iletmekle yükümlüdür.

Ayrıca, Türkiye'de yerleşik iktisadi işletmeler, ilgili Avrupa Birliği üyesi devletlerinin ürün irtibat noktalarına doğrudan veya Bakanlık aracılığıyla başvuru yaparak bilgi talep edebilecekler.

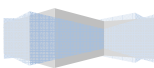
Öte yandan, Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre, Türkiye'den Avrupa Birliği üyesi ülkelere ihracat yapan iktisadi işletmeler, mallarının bu ülkelerin pazarına girişini veya bu ülkelerin pazarında serbest dolaşımını kısıtlayan ulusal mevzuat, önlem ve uygulamalar hakkında girişimde bulunması için Ekonomi Bakanlığı'na başvurabilecekler.

Düzenlenmemiş alanda yer alan tekstil, konfeksiyon ve deri sektörü ürünleri:

Düzenlenmemiş alanda yer alan ürünler, yeni uygulanmaya başlayan ve yürürlükten kaldırılan standart ve mevzuat nedeniyle, ayrıca, herhangi bir ürünün tamamen veya kısmen başka bir mevzuat kapsamında dolaylı olarak yer alabilmesi ihtimali nedeniyle sürekli olarak değişmektedir ve belirli bir ürün listesi oluşturulamamaktadır.

Bu istisnalar hariç olmak üzere, tekstil, konfeksiyon ve deri sektörlerine yönelik aşağıdaki ürünler, halen düzenlenmemiş alanda yer almaktadır:

ÜRÜN KODU	ÜRÜN TANIMI
5807.10	DOKUNMUŞ ETİKET, MARKA VB.EŞYA-PARÇA, ŞERİT, ŞEKİLLİ KESİLMİŞ
5807.90.10	ETİKET VE ARMALAR; İŞLENMEMİŞ, DOKUNMAMIŞ MENSUCATTAN
4105.30	KOYUN VE KUZULARIN KURU DERİLERİ
4112.00.00	KOYUN VEYA KUZULARIN DABAKLAMA VEYA ARA KURUTMADAN SONRA İLERİ DERECEDE HAZIRLANMIŞ DERİ VE KÖSELELE
4202.22.10	EL ÇANTALARI; DIŞ YÜZLERİ PLASTİK MADDE YAPRAKLARINDAN YAPILMIŞ OLANLAR
4202.29.00	DİĞER EL ÇANTALARI
4202.32.10	CEPTE/EL ÇANTASINDA TAŞINAN EŞYA; PLASTİK MADDE YAPRAKLARINDAN YAPILMIŞ OLANLAR
4202.39.00	DİĞER MADDELERDEN CEP VE EL ÇANTASI EŞYASI
4202.92.11	SEYAHAT, TUVALET, SIRT VE SPOR ÇANTALARI; PLASTİK MADDE YAPRAKLARINDAN
4202.92.15	MÜZİK ALETLERİ MAHFAZALARI; PLASTİK MADDE YAPRAKLARINDAN YAPILMIŞ OLAN
4302.11	MİNK (VİZON) KÜRKÜ; DABAKLANMIŞ, APRELENMİŞ (BÜTÜN HALİNDE)
4302.19	DİĞER DABAKLANMIŞ, APRELENMİŞ (BÜTÜN HALİNDE) KÜRKLER
4302.30	BÜTÜN HALİNDEKİ DERİLER VB. PARÇALARI (BİRLEŞTİRİLMİŞ)

Konu ile ilgili bağlantılar

Düzenlenmemiş alan ile ilgili Ekonomi Bakanlığı bağlantısı:

www.ekonomi.gov.tr/avrupabirligi/index.cfm?sayfa=DDF19EBB-D8D3-8566-45203E94C0C41901

Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği bağlantısı:

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/06/20120623-21.htm>

Düzenlenmemiş alanda yer alan ürün listesine ait AB bağlantısı:

<http://ec.europa.eu/enterprise/intsub/a12/index.cfm?fuseaction=a12.menuproducts#>

Düzenlenmemiş Alan Bildirimleri Hakkında Ekonomi Bakanlığı İletişim Bilgileri:

Bildirim Merkezi Adresi: dtsabbil@ekonomi.gov.tr

Begüm Alp

ÜGD Genel Müdürlüğü (AB Teknik Mevzuat Dairesi Başkanlığı)

Tel: 0 312 2048102

E-mail: alpb@ekonomi.gov.tr

Çiğdem Çepe

ÜGD Genel Müdürlüğü (AB Teknik Mevzuat Dairesi Başkanlığı)

Tel: 0 312 2047629

E-mail: kosec@ekonomi.gov.tr

